

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . . . 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy óra . . . 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Fű-pince, Simonffy-ház
a városházával szemben
Hirdetések a legmés-
keltebb árszámitás mel-
lett vétetnek fel.

Az első budget-tárgyalás.

Debreczen, február 1.

(E) A közoktatási tárca költségvetésének általános tárgyalása véget ért. Alkossunk összefoglalásával képet az új kormány terveiről és kilátásairól.

Az egyházpolitikai törekvések és támogatások iránya és mérvai változatlanok. Tejes fenntartása az előző kormány programjának, végrehajtásukra bátor vállalkozás, másrésztől az óriás többség feltétlen támogatása és számot nem tevő kisebbség gáncsolódásai: a helyzet képe ugyanaz, mint volt Eötvös br. és Csáky gr. idejében.

A közoktatási politika némi eltérést mutat Eötvösétől és visszatérést Csáky radikálisabb munkaprogramjához. megtoldva a jogászelméletet kereső codiculusaival, minők a *tanítóképzés államosítása*, a *tanfelügyelői jurisdictio* stb. Tehát e részben ismétlődik azon közoktatási politikai „kiegészítés”, melylyel *Pauler Tivadar* jogásztudománya jól pótolta annak idején Eötvös József br. eszményi bölcsészete nagy alkotásainak hézagait, az *iskolajog* alaptételeinek megállapításával.

A népoktatási törvény revisiója az összes szónokok által előtérbe állított. Csakhogy sem a miniszter, sem más szónok (pl. Berzeviczy) nem fejtette a revisió irányát ki. A miket utóbbi felsorolt, azok mind nem érintik a népoktatás codexét, csupán kiegészítik azt: így nem revizióra, hanem a fentiek szerinti novellára van szükség: ami egyetlen kérdéses részül emeltetik úgy Wlassics dr., mint Berzeviczy és mások által ki a népoktatási törvényben: a polgári iskola reformja szintén időszerűtlennek mondotta ki, amennyiben a vele szintén összefüggésben álló középiskolareform „aktuális kérdésnek” nem ismertették el a miniszter programjában.

Ellenben az internátusok és szakiskolák előtérbe állított fontos ügye régen vár rendezésre; öröndetes, hogy az új miniszter ebben elődeinek megkezdett munkáját folytatni és befejezni ígérte. Egyrészt a *nevelés*, másrészt a *magyar nyelv és szellem* gyakorlása oly intézményt nyerhet az állami közvetlen felügyelet alá helyezendő internátusokban, melyek az iskolalátogatás félsikerű ellenőrző hatalmát jól egészítenék ki. Itt és a tanárképzésben fog a miniszter ama bölcs nyilatkozata érvényesülni, hogy nem rendszereket, hanem *embereket* változtatva lesz valódi *nemzeti* műveltségünk.

Az internátusok és szakiskolák fejlesztésével függ össze a *nőnevelés* fontos kérdésének előbbrevitele is. A mit Wlassich dr. az eddigi fejleményekre nézve mondott, megnyugtató; amit pedig azok kiegészítésére alkotandóknak jelzett: a nők

jogositása és képzése *orvosi és gyógyszerész* teendőkre, ez egy nagy lépés a női társadalom bajainak gyökeres orvoslása terén.

És a „harmadik egyetem”? Ennek kérdését leszoritani iparkodott a napirendről Wlassics, de a nemzeti közszükségérzet előtérbe állítja azt újra meg újra. Berzeviczy dr. röpirata és beszéde a közfigyelmet Pozsonyra terelte: Debreczen nem talált védőre, vagy (hisz az nem is kell) *ismertetőre* a képviselőházban, pedig méltó lett volna felvilágosítani a honatyákat, hogy itt egészen más a kérdés és más a megoldásra vezető út. A mi egyetemünk Debreczenre, az alföldre, a protestáns művelődésre, a nemzeti tudományosságra életszükségesszerű, ez tehát meg lesz, mihielyt alapításának tényezői akarják. És az állam megerősítése sem fog elmaradni: ez iránt megnyugtató Berzeviczy álláspontjával szemben az új kultuszminiszter azon nyilatkozata, hogy az akadémiáknak *kis egyetemekké* fejlesztését szükségesnek tartja.

— **Országgyűlés.** A képviselőház tegnapi ülésének kiemelkedő mozzanatát a kultuszminiszter záró beszéde képezte.

Wlassich Gyula mindenekelőtt az egyházpolitikai abdikáció gyanúját utasította vissza ismételt, erőteljes határozottsággal, kijelentvén, hogy csak oly módosításokat hajlandó képviselni, véteni, amelyek nagyevű elődei, a lelépett kabinet tagjai is elfogadnak.

A papképzés államosítását a kulturharcz fölidézésével tartja egyértelműnek s erre nem is gondol. Röviden nyilatkozott még a miniszter a katolikus autonómia és kongrua kérdésben tett kijelentéseinek ellenzéki magyarázataira, kéretlenül és nem egészen jóhiszemű kommentársaira nézve.

Hosszasan, érdekesen foglalkozott ezután a miniszter a *közoktatásügy* minden fölmarult kérdésével. Sikerülten, ériék tetszés közt védelmezte programját a „felelőtlenség”, „üresség” vádjá ellen, kimutatván, hogy abban az „üres” programban a magyar kulturpolitika minden sarkalatos pontja, aktuális feladata benne foglaltatik.

Az a meggyőződése, hogy a magyar kulturpolitika vezérgondolata nem változik a miniszter személyével s így fölöslegesnek tartotta azt épen a képviselőházban didakticze kifejteni. Ennek a vezérgondolatnak szolgálatában nem a rendszer, hanem Renán szerint az ember a fő, a tanító, a tanár minden.

Éléak derűtlenség közt olvasta rá Kovács Albertre, hogy a Csáky Albin gróf programját *általánossággal*, az ő programját pedig *részletességgel* vádolja, a politikai következetesség a józan logika nagyobb dicsőségére.

A népoktatás és felsőbb oktatás szembe helyezése nem helyes és nem igazságos. Tervbe vette az állami népokolai tanítóknak *egy rangosztálytal* avansziroztatását. A tulkiadásokat, a nyugdíjkérdésben adott felvilágosításokat az ellenzék is ériék helyesléssel fogadta.

A magasabb nőnevelés terén, számszerű adatokkal jelentékeny haladást, egészséges, gyors és céltudatos fejlődést konstataál. A női kereset fejlesztése, különösen a női *orvosságok* s a *gyógyszerészet* ágában mutatkozik célirányosnak.

A középiskolai tandíjak világszerte maga-

sabbak, mint nálunk. (E pontnál Zichy Jenő gróf, a ki nemcsak adóban, hanem tandíjban is több megyében virilista, élénken tiltakozott.) Az internátusok, az egységes középiskola és egységes jogi államvizsga tárgyában tett nyilatkozatai általános helyesléssel találkoztak.

A muzeumügy fejlesztése, az egyetemi szemináriumok szintén szíven fekszenek a kultuszminiszternek. A nem magyar nyelvű tanítók magyar nyelv-tudásának ellenőrzése folyton szigorubb és eredményesebb.

A vita során többfelől megtámadott enquete-rendszert, mint gyakorlatilag szükségeset és fontosat, a jövőre nézve is föntartja. A törvényjavaslatokat nem bürök homolyából szándékozik a törvényhozás elé hozni.

Hosszan tartó, lelkes taps, éjénzés jutalmazta a kultuszminiszter nagyszerű és nagy-zabásu beszédét.

A ház a kultuszbuget első pontját, úgy-szólván egyhangulag megszavazta.

— **Belföldi hírek.** (Honvéd segélyek fölételese.) A „P. L.” értesülése szerint a költségvetésben az 1848-iki henvédek nyugdíja és segélyezése számára átmeneti kiadásként felvett 300.000 frt, már az idei költségvetés keretében 480.000 forintra fel fog emeltetni. (Kossuth iratai.) A „Hazánk”-nak Kossuth iratai megvételére vonatkozólag a „Bud. Tud.” a következőket jelenti: „A közoktatásügyi költségvetésbe történeti becsü iratok megszerzésére felvett 20.000 forintos részlettel töröltetése tervbe véve nincsen. A kérdéses 100.000 forint általában történeti becsü iratok beszerzésére lett felvéve, s a menyiben Kossuth Lajos hagyatékában is vannak ilyenek, a kormány nem fog habozni, hogy ezeket is megszerezze. (A miniszterelnök ellen) Szilágyosmlyön elnevelőket akarnak állítani az oláhok. (Három ezer megbüntettet nép fölkelő.) A fővárosi népfőlkölő parancsnokság 3000 népfőlkölőt megbüntettet, mivel azok az ellenőrzési szemlén nem jelentek meg. (A néppárt a töké ellen.) A Magyar Hirlap írja, hogy Zichy Nándor gróf levelet intézett Andrássy Aladár grófhhoz, a Magyar Hitelbank elnökéhez, tudatva vele, hogy a mai nappal leköszön a banknál viselt igazgatói állásáról Zichy gróf ez elhatározását azzal indokolja, hogy mint a néppárt programjának egyik értelmi szerzője, kötelességének tartja a bank igazgatóságából kilépni, miután a néppárt programja szelleme értelmében már a napokban megindítja a töké elleni harcot. Hát a latifundumok és hitbizományok ellen nem indítanak harcot?

— **Külföldi hírek.** (Ferdinánd fejedelem lemondása) Belgrádból jelentik, hogy Ferdinánd fejedelem napról napra észrevehetőbben Zankov betolyása alá kerül s most már tényleg az Oroszország felé való közeledésre törekszik. A fejedelmet, mihielyt kötelező ígéretet kap Oroszországtól arra nézve, hogy új választás esetén nem fog akadályokat gördíteni az ő megválasztása elé s őt el fogja ismerni, rögtön le fog mondani. Ugyanezen forrás szerint, Sztambulov betolyása a hadserégnél félelmetesen növekszik. — (Lengyel ováció a királynak.) A galicziai kiállítás bizottsága tiszteltgett az elnöknel, Sapieha hercegnél, ki az üdvözlő beszédre így felelt: „A kiállítás megmutatta, hogy mi jövőnkre gondolunk. Kiállításunk fényesen sikerült, mert Európában csak egy olyan uralkodó van, aki a népeket nem szuronyyal, nem pénzzel, hanem szívvel hódítja meg és ez I. Ferencz József, akit más uralkodók mintául vehetnek.” Az egész tisztelegésnek határozottan politikai jellege volt

— (A szerb király eljegyzése.) Sándor király főképpen azért utazott Biarritzba, hogy Natália királynét Milán királylyal kibékítse, mert már a legközelebbi napokban jegyet akar váltani s azt akarja, hogy szülői Belgrádban lakjanak. A király már a menyasszonyát is kiszemelte s ez Szibilla hesszeni hercegnő. Ez az eljegyzés politikai szempontból is nagyon jelentős, mert Szibilla hercegnő bátyja, Frigyes Károly hesszeni herceg, a német császár hugát, Margit hercegnőt bírja feleségül. — Kína Japán háborúja.) A kínai békekövetek Kobeba érkeztek és délután Foszter kíséretében Hirosimába utaztak. Vo tanácsos, kit megkérdeztek azokról a javaslatokról, melyeket a kínai követek Japán elé terjeszteni szándékoznak, azt válaszolta, hogy a javaslatok tartalmát Kína cserencsétlen helyzete mellett sejtteni lehet. — (Canrobert halála.) Huszonhárom szenator elhatározta, hogy tiltakozik Canrobert tábornagnak államköltségén való temetése ellen, mert részt vett az áll. mcsinyben. Vilmos császár az elhunyt Canrobert tábornagy vejének következő táviratot küldte: „Én és testőrezredek teljes szívvel gyászoljuk St. Privat hős védőjének halálát, ki mindig csodálattal töltött el bennünket.“

Népbolondítás.

(T.) A sajtó vezércikkézik, kaszinókban, kávéházakban a közönség a „néppárt“ elnevezésű legújabbban megjelent, vést és nyugtalan-ságot jó-ló politikai üstökösről beszél, a mely üstökös a nép közé leszállva sátorút, a sátor deszkáit tele ragasztja csodálatos képekkel. A sátor előtt nagy urak, aranyos mentékben, papok fekete talárban és a papok csirkéit hurcoló czivisek a világ rendjének megfordulását és az ősi idők visszatérését hirdetik. Ezymástól kérdezik: Mi ez? Mi akar ez lenni?

Hát bizony ezt még nem igen érti meg minden ember. Később, talán, majd ha a sátorban egynehány bordót csapn utneek s a leziki-konyha presenyeszaga kapacz talóbban fog beszélni, jobban meg fogják érteni a szép szót, de ezen argumentumok nélkül költve hiszik, hogy valaki Eszterhazy Miklós Móricz és Zichy Nándor grófokban, meg a gróf urak fekete sergében ezt az egyszerre felzokogó nép ügyi sirást komoly számba menő, önzet en jóakarataknak venné.

Hogy ezek a tisztelt urak csak most kezdenek öbredezni, gondolkodni: ilyen egyszerre kezdenek rajzani, cserebogár-dongásuk így egyszerre kezdi megtöitni a levegőt.

Vajjon hol méltóztattak eddig áczáskodni a tisztelt cserebogár urak, hogy eddig nem hallottuk zugásaikat? Hogy nem méltóztattak eddig is életben lenni s az álczákból csak most méltóztatnak előbujni, mikor a haladás és szabadelvűség napja melege intenzivebben kezd hatni, s a fejlődő tavasz főrája áldásos illatával hirdeti a felfeszített és elnyomott igazság föltámadását, s a magát minden akadályon keresztül törő égi törvénynek örökös működését, a haladás örökös előnyomulását. Most, mikor a haladás életerős csirái elvitázhatatlanul bebizonyítják fejlődésük hatalmát, mikor lomb és virág kezd megjelenni a parlamentarizmus alkotmány termő fáján, most méltóztatnak előrajzani még pedig ama dicsőségesen pusztító szándékkal, hogy mind ezt a fejlődést tönkre tegyék, elti porják, lerágják, s visszahozzák saját osztály érdekük sivár világát, a melyben önkök élvezetere a nép verejtékének gyümölcsét. S mi ebben az imádságos szent mozgalomban a legerköcsőbb magával a néppel akarják megkövacsoltatni a legújabb divatu elnyomtatásnak a lelki szabadságnak békóját.

És ha a nép az önkök érdekében azt a bolondot megcselekszi, hogy a népszabadság igaz bajnokainak útját állva önkökét diadalra segíti és a hatalmat az önkök kezébe adja? Majd akkor látja meg a feudális nagy urak népszerűtetését, s az ismét ugorkafára kapaszkodott ultramontanizmus igaz szívűségét. De hát amennyire a népet ismerjük sokkal több észte feltevézünk ná'a, mint a feudális és klerikális urak gondolnak.

Hogy minden egyes embert megvásároljanak, annyi pénzük nincs; hogy az egész országot tolytonosan etessék itassák és berugva tartsák, annyi sincs: na már pedig a kit meg nem vásárolnak és le nem itatnak, az gondolkozni fog a maga eszével és azt fogja kérdezni vajjon ez a hirtelen felbukkanó nagy szeretet mi féle lefőzési szándékkal igyekszik lépve heritem bennünket? Mert hogy ezeknek a soha nem ismert, de ily hirtelen kapálozni kezdő nagy uraknak a felük megett ne lenne semmi c-upán a nép érdekében homlanának így? Azt a józan eszű ember e hinni soha de soha nem fogja. — Hanem igen is szeged fog ütni a fejében ez a nagy hize kedés és kifogja ábcézéni ő saját maga: hogy ezek az urak a népet csak eszközül akarják fölhasználni arra, hogy saját érdek-céljaikat elérjék. A mi egyszer ha megtörtént, n gyot nevetnek s az elbolondított népek azt mondják: most már szépséskén menjetek haza felé! . . .

— Ah, azé, a ki azokat a kitünő krokodilbör té izipóket készíti?

— Szolgálatjára.

— Nagyon örülök! Igazán örülök a szerencsének. Bocssasson meg előbbi heves kitörésemért. Nem leszek többé terhére. Ugy-e megenged, hogy az új-ágot olvassam?

— Ha úgy tetszik!

A vonat megindult és Peace Beatrix, ez a 26-30 év körüli, igen kellemes külsejű nő, az ablakhoz támaszkodott s az előtte elvonuló remek panorámában gyönyörködött. Dick Athanas pedig belemélyedt az egész arcát eltakaró újság hirdetéseinek tanu mányozásába.

Amerikában nem tartják va amire való gyárosnak azt az embert, a ki hirdetéseken kívüli mást is olvas.

Peace Beatrix és Dick Athanas egyszerre untak bele a szórakozásukba. A miss otthagya az ablakot, s visszaült a helyére, a gyáros pedig zselébe gyömösözte az újságot, s hangosan ásított.

— Ugyan ne ásitson, uram, mert bizony még én is rákezek.

— Igaza van. Nincs utálatosabb, mint egy tátott szájj; olyan forma mintegy nyitott utitáská. De mit tegyek? Az újságot már át-böngészem; mivel verjem a gyon ezt az unalmas időt?

— Tegyen a mit akar. Nem tartok mindig készletben jó tanácsokat az ön részére.

A gyáros elővette óráját, megnézte, morogott valamit, aztán hosszasan a lányra nézett.

Verő Laura.

— Béli történet. —

Verő Laura véletlenül kissé mélyebben nézett Hantos Ede szeméibe.

Deli erőteljes, kék szemű, göndör haju fia volt ez a Hantos Ede.

Sokat utazott a külföldön, sokat élt és élvezett. Mikor aztán három év múlva visszatért egy nagybátyja révén hivatalnokká lett egyik bankban. Volt neki néhány száz hold földje is, — hát épen alkalmas arra, hogy a bálók kedvelt alakja, az asszonyok kedvence legyen.

Ha asztala főkja indiscreten rendelkezésünkre bocsátaná azokat a szerelmes, illatos levélkéket, melyek megakadályozták Hantos Edét abban, hogy a kaszinóba menjen, bizony sok fiatal ember irigyelné őt és sok szép asszony azokat a hölgyeket, a kik mesélni tudnának arról, hogy milyen forró a Hantos Ede ölése, milyen tüzes a csókja és milyen büvös bájosak az ő méla, kék, nedves szemei.

Ezeknek a szemeknek lett a rabja Verő Laura is.

Mikor a szünóra alatt átmentek a téli kert illatos bokrai közé, akkor hozta szóba Laura az ő szerelmét. Nem akarta ugyan, de mikor látta, hogy Hantos Ede nem szól, hát szólt ő. A szív ezt is megengedi.

— Mondja csak Hantos ur, — szólt Laura — tudna engem szeretni?

— Szeretni? Oh igen. De bocsásson meg, szerelmes nem tudnék öbbe lenni.

— Hát nem is akar szerelmes lenni belém?

— Azt nem mondom.

— De gondolja . . . Pedig de el tudott volna bolondítani! — szólt halkán maga elé Laura. Hanem Ede azért mégis meghallotta.

És felébredt lelkében az élvezetsovár ember. Mert bármily jellemes, becsületes ember is Ede, de a szerelem dolgában nem ismerte a becsület fogalmát.

Az ő elve az, hogy ő nem keresi az asszonyok szerelmét, de ha azok kérés nékül nyújtják azt neki, hat ő elfogadja. És szereti, míg meg nem unja, aztán . . . aztán vége. Nem az ő lelkiismeretét furdalja a csalódás.

És Laurával is így tett. A szép lány magaviselete sem volt új előtte. Hozzászólt már az ilyen jelenetekhez.

Másnap aztán meglátogatta Laurát.

Laura nem úgy fogadta, mint azt Ede várta. Nem üdvözölte azzal a látható örömmel, mint az eddigiek, hanem hidegen, méltóság-teljesen.

— Kedves Beatrix kisasszony! Szabad alkalmatlankodnom egy bizalmas kérdéssel?

— Miért ne?

— Van önnek már választottja? Oda ígérte már kezét valakinek?

— Nem, még szabad vagyok.

— Én sem viselem még hymen rózsalánczait. Ma-holnap már vén is leszek hozzá. Igazán legfőbb ideje, hogy asszony után nézzek. Telefon-gyáram elég jövedelmező, s nem jönnek zavarba, ha feleségem a nyarat valami tengeri fűrdőben akarná tölteni. Itóm drága. Alig jutok hozzá, hogy valahol bemutattassam magam. Nőkkel vajmi ritkán hoz össze a sors. De ön tetszik nekem, kisasszony! — Szabad kezét kérem?

— Uram! Ön egészen zavarba hoz kérdésével. Alig tudom, mit feleljek. Kérése meglep, mert egész váratlanul jött.

— Nézzem meg jól s feleljen, vajjon tetszem-e magának.

— Sajnálom, de tagadólag kell felelnem. Én, eszintén megvallva, igen önző vagyok. Férfikkal szemben pedig rendkívül követelő. Gondolatban egy id-ált alkottam magamnak . . .

— Mely . . .

— Mely egy cseppet sem hasonlít önhöz.

— Sajnálom Rendkívül sajnálom. Szívesen használtam volna fe az utazás idejét valami házasságkötésre, mely már ugyis régi kedvence eszmém. Most már megint csak várnom kell néhány évig, amíg ismét valami hosszabb utra megyek s a mikor a sors esetleg ismét össze-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Már késő.

— Amerikai történet. —

— Hé! vonatvezető jegyszede, gépész! Micsoda rendetlenség ez?! Egy negyed tizenegyre s a vonat még mindig nem indul. Jelenlést teszek az igazgatósnáln; bepánaszolom a társaságot. Ez hallatlan, az embert ny sokáig megvártni.

— Uram, az istenért, ne lármázzon ilyen rettentően. Egészen idegessé tesz.

— De kérem a drága időt így elpazarolni!

— Utközben majd behozza a gép a mulasztást.

— Az én időm mégis e veszett. A vonat csak a saját késedelemét teheti jóvá, az enyémet nem. Mi mindent tehettem volna ez idő alatt. De ebben a riasos kalitkában mihez fogjon az ember!

— Olvasson újságot!

— Igaza van! Epen itt van a kezemben. Mindjárt bele is kezdek. Igen köszönöm az éves fizetést. De mielőtt be eméyednék az olvasásba, szabad tudnom, kinek köszönjem a jó tanácsot? Én Dick Athanas vagyok, telefon-gyáros.

— Nagyon örvendek a szerencsének. Híröl már régóta ismerem. Én különben Peace Beatrix vagyok, a „török papucsos“ cizmett cipőgyár tulajdonosának a leánya.

— Minek köszönhetem nem várt látogatását? — kérde Laura, mikor leültek.
 — Szerelmemnek Laura.
 — Hát most már szeret? —
 — Nem, szerelmes vagyok önbe!
 — Aztán mit szeretett úgy meg rajtam?
 — Nem tudom. Csak annyit tudok, hogy rabja vagyok.

Laurában felébredt a — nő. Szerette ezt az embert, úgy, a hogyan szeretni csak lehet valakit, de mikor látta, hogy Ede is csak férfi hát — meggyűlölte.

És mikor Ede megragadta a kezét, elpírulva felindultan lökte vissza magától és harraggal kiáltott feléje:

— Nyomorult! . . .

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

— febr. 1.

A folytatolagos közgyűlés iránt a városatyák érdeklődése erősen megoszlott, mert a közgyűlésnek megnyitásokor alig voltak harminczan jelen. A közgyűlés tárgysorozatában első helyen volt ma

a gazdasági egyesület segélyezése.

A gazdasági egyesületnek az egyesület céljaira 2000 frt. évi segély-adás iránti kérvényre melyet lapunkban már részletesen ismertünk, a város tanácsa azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy az egyesületnek az 1896. évi rendkívüli költségvetés terhére, egyszersmindenkorra 500 frt. segély adassék.

Váczy János szerint a gazd. egyesület kérvénye nem járta meg a rendes utat, a bizottságokat. Olyan ez az ügy, mint az elkeresztelt gyermek. Az ő nézete szerint a gazdasági bizottság lett volna meghallgatandó; ezért kéri, hogy utasítsassék vissza a gazdasági bizottsághoz való kiadás végett.

Keszey József hasonló véleményben van.

Gróf Dégenfeld József főispán úgy hiszi, hogy pénzkérdés lévén, a pénzügyi bizottság illetékes véleményadásra. Azonban nincs kifogása az ellen, hogy ezután ily ügyekben a gazd. bizottság véleménye is meghallgatható.

Békessy László szégyenletesnek tartja az egyesületre, hogy segínyt alamizsnát elfogadjon. Bővebben szól a mai sanyaru gazdasági viszonyokról, a kiszáradt helyzetéről; a buzárák ma olyan alacsonyok, hogy a gazdák ma

már alig akarnak búzát termelni, az állattenyésztés pang. a lovakat csak a hadseregnek adhatjuk el, a juhászat tönkrement, a sertésárak olyan fluctuációnak van alávetve, hogy a gazdák a sertésenyésztésbe nem mernak bemenni. Nincs Debreczenben olyan gazda a ki tökéjének 2%-át kapta volna meg. Kiterjeszkedvén a gazdasági összes ágak ösmertetésére, részletesen ösmerteti a debreczeni gazdasági egyesületnek a mezőgazdaság érdekében évek óta végzett szorgalmas munkásságát és azt kéri, hogy adassék meg a kért összeg három évre olyan kikötéssel, hogy az csak a gazdasági ügyek fejlesztésére fordíttassék.

Heinrich Mihály megczáfolni igyekszik azt a balfel fogást, hogy a gazdasági egyesületek nem álnak feladatuk magaslátán. Ezenem áll egészen, de hogy specziel a debreczeni gazdasági egyesület munkája nem mindenben sikerült, annak oka az, hogy maga a gazdaközönség nem érdeklődik a maga ügyei iránt. Azután még nincs elég anyagi ereje az egyesületnek és annak illusztrálásul felhossa hogy az általa kezdeményezett Hortobágy-öntözést kénytelen volt abban hagyni. Pártolja Békessy indítványát.

Jóna Dániel gazdasági részéhez az ügynek nem szól, de arra kéri a közgyűlés gazdasággal foglalkozó tagjait, hogy ne csak saját ügyeik, de minden közügyek iránt érdeklődjenek. Nem fogadja el az előtte szólók indítványát, hanem a folyó és jövő évre megszavazza a kért 2000—2000 frtot.

Ábrahám László t. főügyész pártolja Váczy János indítványát, hogy a kérvény adassék ki a gazdasági bizottságnak.

Békessy László a gazdasági egyesület munkásságáról szól; fölemlíti, hogy az egyesület már 8 év előtt proponálta az állatvásártér rendezését és együtt anktézett ez ügyben a város tanácsával; de ebben nem történt érdemleges semmi.

Ábrahám László közbeszól: A hortobágyi vásárteret is.

Békessy L. Azt nem! Miután fölemlíti még, hogy az egyesület csak a debreczeni gazdák érdekében akar munkálkodni, — kéri a kérvény kedvező elintézését.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester elismeri nagy fontosságát a gazdasági egyesület munkásságának, de nem lévén az ügy kelölög előkészítve, illetve nem lévén eléggé körvonalozva az a cél, melyre az egyesület a subventió kéri — a mellett van, hogy a kérvény visszaadassék az egyetnek.

Gr. Dégenfeld József főispán a polgármester indítványát szavazás alá bocsátván a többség azt elfogadja.

A bérlő építkezései.

Hidvéger Mihály a város pallagi pusztájának egyik bérlője közgyűlési engedély mellett saját költségén tisztli lakást és cseléd lakot építtetett, mely neki 6738 frt. 19 krba került. A bérlő folyamodott a városhoz, hogy neki térítse meg kiadásait vagy 5500 frtot, egy összegben vagy pedig az időközben 5%-os kamatok levonásával. A tanács, tekintettel a bérlő méltánylandó indokaira, valamint arra, hogy abból semmi kára nem lesz a házipénztárnak, 6%-os időközi kamatok levonásával javasolja kifizettetni a 6738 frt. 19 kr. építési költséget építkező bérlő részére.

Az első közgyűlési határozat, mely az építkezést engedélyezte, úgy szökött, hogy 5000 frt költség a hátralévő bérlési idő alatt évi egyenlő részletekben kamat nélkül térítették meg. Hidvégernek.

Dr. Bakonyi S. emlékezteti a közgyűlést arra, hogy Hidvégernek sok kiadása volt akkor, mikor bérbe vette a birtokot; szükségének ismeri, hogy épületek emeltesenek és méltányosnak tartja a kérelmet. Pártolja a tanács javaslatát.

Ármós Bálint szerint a bérlő tulment a szerződésben biztosított jogain; nem akar precedenst alkotni a jövőre és csak a szerződésben foglalt összeget: 5000 frtot térítene meg.

Békessy L. a tanács javaslatát pártolja; Kovács József ez eredeti összeget: 5000 frtot hajlandó megtéríteni.

Gr. Dégenfeld főispán jelzi, hogy a bérlő által építtetett cselédlakás ellenértéket nyújt és így a városnak semmi kára, elfogadásra ajánlja a tanács javaslatát.

A közgyűlés hozzájárul a javaslatához.

Az utadó-szabályrendelet.

Az állami egyenes adót nem fizető utadó kötelesek összeírására s utadókötelezettségük lerovása tárgyában készült szabályrendeleti javaslatot a közgyűlés általánosságban és részleteiben elfogadja. Jövahagyás végett a keresk. miniszteriumhoz fölterjesztetik.

A számonkérészékbe a folyó évre is, Simonffy Imre polgármester ajánlatára beválasztattak: Lengyel Imre és Steinfeld Antal.

hoz egy kedves lánygyal. Azaz, ha addig el nem felejttem ezt a témát.

— Kár, hogy nincs itt több nő. Valamelyik talán kirántotta volna zavarából. Így azonban ideje teljesen kárba veszett s a vesztességét teljes mértékben képes vagyok méltányolni.

— Pedig ez a hosszú ut épen elég lett volna arra, hogy a ceremóniákon is tulessünk.

— S hol akarta volna megtartani az esküvőt?

— Háromnegyed órányira van innen Louisville. Ott egy félórát időz a vonat, az alatt a polgármester kényelmesen összeadhatott volna hennünket.

— Én engedte volna nejét egyedül tovább utazni, hogy ügyeit rendbe hozza?

— Miért ne? Tiszésére biztam volna a visszatérés idejének megállapítását. A nőknek is csak vannak ügyeik, melyeket rendbe kell hozniok, mielőtt férjük ügyeit s a házi teendők ügyét magukra veszik. Jól tudom, mit követelhetünk a hölgyektől.

— A mi a gondolkodását illeti, meg kell vallanom, hogy teljes mértékben meg vagyok vele elégedve. Azonban szabad tudnom, vajjon mindig így hordja szakállát, a füle alatt ilyen torzonborzan megnövesztve?

— D-hogy! Ez csak a fodrász ügyetlensége.

— Mit halok! On oly pazarló, hogy ezt a csekélyke kis operációt sem végzi maga?

— A fodrásznak gyorsabb keze van. S az így megnyert idő a fodrász fizetésének kétszeresét hozza be nekem.

— Ez már más! De nini! Maga brandyt vesz elő! Szereti a szeszes italokat? Nem tagja a mértékletességi egyleteknek?

— Sajnos, ezt a luxust nem tagadom meg magamtól. Különbön kitünően van égetve, mondhatom, ez nem az a közönséges . . .

— Jujj! Ki ne nyissa. Már az illatától is rosszul leszek.

— A világ minden kincseért sem akarok terhére lenni. Inkább rágyujtok. Kitünő cigarettéim vannak.

— Brrr! A füsttől szédülök . . .

— Gyujtsak talán valami illatos Santa-Cruz szivarra? . . .

— Tengeri betegséget kapok, ha csak egy szippantást tesznek is a jelenlétemben.

— Akkor nem dohányzom. Legyen nyugodt. Pedig higgye meg, hogy még a köztársasági elnök sem szív jobbakat a fehér palotában. Hanem ha megengedi, szippantok egyet ebből a kitünő tubákból . . .

— Ön tubákol is?

— Parancolja hogy erről is lemondjak?

— S ön valóban képes volna lemondani erről az élvezetről is?

— Mindenesetre.

— Tudja mit? — Adjon nekem is egy kicsit.

— Nagyon szivesen. Parancsoljon, válaszszon,

Igy barátságosan szippantgatva egymás mellett, az idő gyorsabban telik.

— Kínáljon meg egy Santa-Cruzzal is. Magam is szívok némslykor.

— Ezer örömmel!

— Talán mégis inkább a cigarettékből.

— Abból is.

— De mielőtt rágyujtanék, valóban nem ártana egy korty jófajta brandy. Bontsa fel kérem az üveget!

— Ah! Így már aztán kellemes lesz az utazás.

— Terringettét! Egészen egy izlésünk van. De nini! Miért idegenkedett előbb mindettől?

— Tanulmányozni akartam gondolkodását, szokásait, természetét; kiváncsi voltam, vajjon tudja-e magát mérsékelni. Mert előbbi kérésére más, biztosabb feleletet akartam adni.

— Házassági ajánlatomra?

— Igen. És most, e perczen szerzett észleleteim után — — —

— Ah! Remélhetek?

— Birja teljes vonzalmamat.

— Oh én boldog halandó! . . . de mégis boldogtalan! . . . Igen, kimondhatatlan boldogtalan! . . .

— Mi ez? Miért?

— Nem kelhetünk már egybe.

— Mért nem? Az isten szerelmére!

— Ép az imént hagytuk el azt az állomást, a hol megesküdhetünk volna. A következő állomásnál kiszállok, temérdek üzletfelem vár már ott.

— Mi tevők legyünk hát?

— Várnunk kell, a míg véletlenül ismét találkozunk s elég felesleges idők akad, a mit az esketésre számíthatunk!

A szőlőtelepítő szövetkezet.

Ármós Bálint magánvállalatnak, mint milyennek ez alakulni szándékozik, nem szavazza meg a kért összeget. Jóna Dániel, mert szerinte nincs pénze a városnak, levétetné az ügyet a napirendről.

Bakonyi S. dr. a tanács előterjesztését pártolja, mert a szőlőtermelés mai állapotában remény van arra, hogy a befektetendő összeg megtérül.

Harsányi János, mint szőlőbirtokos szerint az alakítandó telep csak luxus-telep lenne; az semmit sem jövedelmez.

Jámbor Ferencz ugyanugy szól, mint az előbbi. Nem ajánlja azt a költséget és azt tartja, hogy a ki ezt megajánlja, az a házipénztárt Csáky-szalmájának tartja.

Elnök: Tiltakozik a gyanúsítás ellen, mert a javaslatot a tanács tette, mely a város érdekeit bizonyára szem előtt tartja.

Vértessy István ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra; Ármós Bálint félreértett szavainak helyreigazítása után Steinfeld Mihály szólal fel; szubvenzió címen szívesen szavazza meg az összeget, de úgy, hogy a város részvényes legyen, nem.

Rössler Richard nem tartja célszerűnek, hogy a város részvényese legyen egy vállalatnak, mely esélyeknek van kitéve.

Simonffy Imre a tanács javaslatot ajánlja, valamint Békéssy László is.

A közgyűlés ezután a tanács előterjesztését nagy többséggel elfogadja. A közgyűlés határozata jóváhagyás végett a miniszteriumhoz fölterjesztetik.

Simonffy János faraktárnoknak 1892 évi számadását a számvétség rendben találván, részére a fölmentvény megadatik.

Hatvani Károly külsőségi adóvégrehajtónak lótarási átalány felemelési kérvényére, a tanács javaslatára a közgyűlés az említett adóvégrehajtó fizetését 700 frtról 800 frtra föl emeli. A hatósági orvosok jelentései tudomásul vétetnek.

A debreczeni termény- és áruraktár r. társaság azt kéri, hogy a kövezeti vám visszatérítési határideje 3 hónapról 12 hónapra meghosszabbíttassék. A tanács azt javasolja, hogy mintán ez a kedvezmény a város károsodásával járna, utasíttassék el a r. t. kérelmével. A közgyűlés többek hozzászólása után a részvénytársaság kérelmét csak részben teljesíti, oly módon, hogy a kedvezmény hat hónapról terjesztessék ki.

Eötvös K. Lajos tanfelügyelő az iparos ifjak *szakrajz-tanfolyamának* segélyezésére 300 forint segélyt kér az 1895. évre.

A tanács javaslata az, hogy az 1893. jan. 28-29-én tartott közgyűlés határozatával a szabad levő szaktanfolyam létesítéséhez megszavazott 300 forint segélyt; miután azonban eddig való működésének sikeres eredménye nem ismeretes és mivel a kérelem a költségvetés elkészülte után adatott be, a kérelem ezuttal nem teljesíthető.

Rössler Richard kéri a közgyűlést, hogy a tanfolyam felügyelő bizottságába a város, mint bíróság is fog küldeni a szervezet szerint több tagot és meggyőződhet arról, hogy mily nagy sikerrel működött már eddig is a tanfolyam. Vértessy István főjegyző fölemli, hogy a tanfelügyelő nem vette azt igénybe, a mit a város a szervezésre adott; kérvénye később érkezett és így az idén nem teljesíthető.

Jóna Dániel pártolja a kérvényt. Ábrahám L. azt a fölvilágosítást adja hogy valószínűnek tartja, miszerint a közgyűlés a kérelmet, mihielyt a tanfolyam sikeres működéséről meggyőződik, teljesíteni fogja.

Stern Győző a kérelmet pártolja; ez összeg nélkül a tanfolyamot nem lehetne megnyitni.

(A közgyűlési tagok elszállingóznak. E perczen, a tisztviselőkön kívül 11 bizotts. tag van jelen.)

A közgyűlés a tanács javaslatát elveti és a 300 forint a folyó évre kiadni rendeli. — Az összeg az 1895. évi rk. költségvetés terhére iratik.

Szima csek Ferencz polgárosítását a közgyűlés, folyamodó kérelmére elrendeli. Több nyugd. jászai ügy elintézése után Csapó István irnoknak a közgyűlés 3 havi szabadságidőt ad. A közgyűlés vége 1 órakor.

Irodalom — Művészet.

* **A Milleniumi magyar történet.** Az Athenaeum r. társa-ág kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című nagy-zabású tíz kötetes diszmunkának (milleniumi kiadás) kilencedik füzetét most hagyta el a sajtó. Ebben a füzetben az első kötet „A magyar királyság” című ötödik könyvének folytatását találjuk Szent-István király törvényének ismeretéről szóló első fejezettel, melyet a második fejezet „Az ország állapota és népessége”, a harmadik fejezet „Az ország kormányzása”, és a IV. fejezet „Belső háborúk.” „A kereszténység terjesztése” cím alatt kövöttek Marczali Henrik kitűnő tollából. Ebben a füzetben is a legérdekesebb történelmi adatok vannak összegyűjtve a magyar királyság megalapításának korszakából. Mindjárt a füzet két díszes műmelléklete is ezen legkritikább történelmi adatok közül való — Ezen kívül a füzetben találjuk „Szent-Gellért püspök és vértanu” mellképét a budapest-ferenczvárosi templom egyik üvegfestménye után; továbbá „A San-Giorgio Maggiore Velenczében” pompás látképet és a veszprémi „Gizella kápolna” nelsejének rajzát, valamint „Szent-Gellért Deliberációjának kezdő sorait” tiszta szép hasonmásban. Az eredeti codex-tudvalevőleg a müncheni kir. könyvtárban őriztetik. Egyes füzet 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr, félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óraig tartatnak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyilva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 óra d. u. 6 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Zeneestély az „Angol királynő” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Színház szeptember hó 29.-től minden este 7 órakor.

— **A presbiterium szervezkedése.** A helybeli függetlenségi párt lapjában, a „Debreczen”-ben, X. nevű szerző megkísérli kimegyarázni, hogy miért mellőzte a presbiteriumban politikai párt-állás szerint szervezkedett többség a függetlenségi párton kívül álló néhány tekintélyes presbiter a bizottságok és küldöttségek megalakításánál. A mi „Nánási” nevű cikkelyírónak nem sikerült, — az nem sikerült X. á. nevű írónak se. Mindakettlen a számok logikájára szeretnek hivatkozni. X. ur példánakokáért azt mondja (észre vesszük, hogy hullanak is miatta könnyei, hogy a 113 presbyter közül, daczára annak hogy a debreczeni ev. ref. egyház tagjainak 80 %-a (?) a függetlenségi párthoz tartozik, csak 73 független párt állású van, 40 pedig más politikai párt elveit követi. Ha ez így van, már pedig törvényesen van így — hogyan történt mégis, hogy a 40 nem függetlenségi értelmű presbiterből a 17 bizottságba csak hété engedett bejutni a többség? Azért mondjuk, hogy csak hété, mert egy kormányparti lelkész és a szintén kormányparti főgondnok hivatali állásuknál fogva kellett hogy

beválasztassanak. — A fenti kérdésre azzal próbál megfelelni X. ur, hogy hiszen a presbiterium így alakulva a lefolyt évtized alatt bel- és külbecsben legkimagaslóbb alkotásokat hozta létre, — meg azzal, hogy némely bizottság tagjainak száma ezuttal kevesebb, (de miért?) mint volt eddig s így eo ipso ki kellett maradni számos presbiternek. —

Nem akarjuk kicsinyíteni azokat az eredményeket, melyek előtt mi is kalapot emelünk, de talán nem távoznunk el az igazságtól, ha kez-kázatjuk azt a megjegyzést, hogy azok létrehozásában része van egy már régen elhunyt kegyes házaspárnak, kiknek elhagyatott példó sirkövét nem tartotta meg eddig érdemesnek a presbiterium arra, hogy kegyeletesen őriztesse és megóvja az elpusztulástól azt. És nem csekély része van e sikerekben annak a városi hatóságnak is, melynek tulnyomólag kormányparti színezetét most szemére hányja X. ur. Ugyanő elnézésnek nevezi azt, hogy a presbiterium legérdemesebb tagjai közé tartozó Csana József és dr. Medve Kálmán a gazdasági bizottságból kimaradtak. Erre nézve csak azt jegyezzük meg, hogy ez a bizottság a presbiterium belserveszetében a legfontosabb; az egyház összes vagyoni, pénzügyi dolgaiban irányadó befolyást gyakorló bizottság. Ugy lát-szik ezt X. ur elvtársai nagyon jól tudták, mert azt a hatalmat, melyet e bizottság gyakorol, annyira biztosították önmaguknak, hogy egyetlen egy kormányparti presbiter se választottak be oda. Csana József és Medve Kálmánt pedig nem csak ezen széles hatáskörrel bíró, de lehetőleg a többi fontosabb bizottságból is kizárták. Ellenben megcselekedték azt az absurdumot, hogy az egyház községi bíróságba beválasztottak két egytestvért. Mindezeknek daczára a presbiterium többségét, X. ur szerint eljárásban „nem a rideg párt érdek vezette!”

— **Matiné a zenedében.** A debreczeni zenede növendékei s a nemrégiben alakult gyári koró csoport tagjai február hó 3-án, délelőti 11 órakor a zenede csapó-utca épületében, a kis teremben zene-matinéet rendeznek. A matinéen közre működnek énekszámokkal a növendékek, zongorán solo Ábrahám Irma kisasszony, két zongorán: Berger Margit, Eötvös Flóra, Rotschna Róza és Steinacker V. o. kisasszonyok. Ugyancsak zongorán fog játszani Szilágyi Sándor, a zenede nagytehetségű növendéke. Az érdekesnek ígérkező matinéet valószínűleg szép műértő közönség fogja végig hallgatni s bizonyára az az általános elismerés lesz a közreműködők jutalma, mely a debreczeni zenede növendékeit mindig méltán megilleti.

— **Jubileum a pénzügyigazgatásnál.** A debreczeni kir. pénzügyigazgatóság számvevő osztályának egyik buzgó hivatalnok, Szűcs János számellenőr tegnap töltötte be hivataloskodásának 25 esztendejét. Ez alkalmából a pénzügyigazgatóság tisztviselői, eükön O. o. Z. László pénzügyigazgató-helyettesessel, tegnap testületileg megjelentek a jubiléus hivatali helyiségében s előbb a pénzügyigazgató helyettes, aztán az ünnepezt közvetlen főnöke, Steinacker Sándor számtanácsos üdvözölték meleg szavakkal a számok tengerében már negyedszázadot eltöltött hivatalnokot, ki ez idő alatt ugy előjáróinak becsülését, elismerését, mint pályatársainak szeretetét, tiszteletét teljesen kiérdemelte. A jubiléus meghatva mondott köszönetet a megemlékezésért s kérte főnökeit és tisztársait, hogy tartsák meg őt továbbra is jóakaró támogatásukban.

— **A főiskolából.** A kollégium tájéka újra csendes, mint teoger a vihar után. A colloquiumok — ki hitte volna — mégis csak elmultak s megkezdődött a pihenés ádott korszaka. Ez a pihenés különben csak tényleg

tart június hónapig, szabályzerüleg már febr. 9-én véget ér. Akkor lesz a második fél év ünneplés megújítása. Az indexaláírások febr. 10, 11. és 12. napjain folynak. Tandíjkezdésért való kérvények február 8. d. e. 11 óráig adandók be az illető dékáni hivatalokhoz. Február 5. és 15. napjai közt pedig javító és pótalapvizsgálatok lesznek, melyekre az érdekelteknek f. hó 4-ig kell jelentkezniük.

— **Névcseré, nem reverendacsere.** Illetékes helyről vett értesülés szerint nem Tarnay Károly a papi ordót egy szép leányért elhagyó szent-andrási r. k. káplán neve, hanem **Tamaj János.** A névcseré kellemetlensége tehát méltatlanul érte Tarnay Károly nagyváradi káplánt, Debreczen társadalmának pár éven át kedvelt alakját, ki sem hitéről, sem reverendájáról nem hajlandó lemondani, hanem tovább is lelkesen él fogadalommal vállalt lelkesi hivatalának.

— **A fumei iparosgyűlés a napokban,** január 26-án ünnepelte fennállásának 25 éves jubileumát nagy lelkesedéssel, a városi színházban, mely ez alkalomra gyönyörűen fel volt díszítve. Este 9 órakor már színültig megtelt a helyiséget a fényes közönség, köztük Ciotta a podestával és Gellertich alpolgármesterrel, s a fumei hölgyvilág legelőkelőbbjeivel. Az ünnepi beszédet az egyesületnek 10 év óta érdemes elnöke, Chiu z z e l i n A., a „Voce del Popolo“ napilap szerkesztője mondta, ki szavainak jelkességével, magasröptű emlékekkel telt beszédével valószággal elragadta a díszes hallgatóságot. Folytonos taps és tetszésnyilvánítások közt vázolta az egyesület múltját s jelenét s felavatta az egyesület gyönyörű új zászlóját, Isten áldását kérve arra, a régi zászlót pedig emlékül átadta Mohovich Emidióknak az érdemekben megőszült tiszteletbeli elnöknek. Az ünnepély után reggelig tartó fényes bál következett, melyet Chiu z z e l i n e nők neje nyitott meg Ellen z a lelnőkkel s melyben 140 pár tánczolta az első négyest. Az új díszdobogót reggel diadalmenetben vitték körül a városban.

— **Tisztújító közgyűlés.** A debreczeni „Bikur-Chólin“ tisztújító közgyűlése január 30. ritka érdeklődés mellett tartatott meg. Az 1894. évről szóló jelentés és a bizottsági megvizsgálás és helyesnek találta 1894. évi zárszámadások betérjesztetvén a jóváhagyólag tudomásul vétetvén, a választmánynak az egylet szellemi és anyagi emelése körül szerzett szép érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A választás eredménye a következők: Elnök: Kohut Mór, alelnök: Csengeri Imre, ellenőr: Schwarcz Fülöp, pénztáros: Smilovics Mihály; orvos: Dr. Keller Elek; tiszteletbeli titkár: Lippe Ármán; választmányi tagok: ifj. Fülöp Ignác, Fábian Károly, Kupfler Simon, Neuman Mandel, Schwarz A. Lajos, Schwarzkopf Dávid, Rosenberg Simon, Bernát Bernát és Weisz Mátyás; betegfelügyelők: Goldberger Dávid, ifj. Stern József, Schlesinger Vilmos és Silberstein Mór. Adja az ég, hogy ezen nemes célú egylet mindinkább virágozzék!

— **Uj egyletek H.-Dorogon.** Hajdumegyében mezővárosátban: Hajdu-Dorogon zenei egylet és temetkezési intézet alakult. Az új egyletek alapszabályait megerősítés végett felterjesztették a beügyminiszterhez.

— **A gazdasági egylet választmányi ülése** vasárnapról, közbejött akadály miatt még most bizonytalan időre elhalasztott.

— **Utonálók.** Krancz Mór és társa „debreczeni kereskedők“, a kik csontért, rongyért, ócska vasért és gubadarabért árulják a maguk finomnál finomabb portékáit tegnap este a becsülettel végzett munka meg nyugtató érzelmével szívükben lessacskán ballagtak befele Debreczenbe a mike-pércsi országúton. Hát Uramfia! egyszer csak eléjük ugrik két szörnyű ábrázatu utonálló, nagy farkos botokkal felfegyverkezve, s elkezdik döngögetni szegény Krancz Mór szót, amugy „üsd agyon de ne nagyon“ módjára. Krancz Mór belátta, hogy így nem jól végződik rá nézve a dolog, s hirtelen áttekiatva a helyzetet, — nem tudott mást mit tenni — társának segédletével elvette a botokat a rémes utonálóktól, sőt egyiknek kalapját is kezébe

kerítette, s aztán, hogy valami baj ne essék, elkezdett futni lelkeszakadtából a város felé. Ma délelőtt aztán a corpus delictiket beadta a mezőrendőrkapitánysághoz, jelentve azt is, hogy az egyik utonállót tudomása szerint B i r ó nak hívják, és a C ere-szélben lakik.

— **A Zion debreczeni betegsegélyző egylet választmánya elhatározta,** miszerint az egylet kötelékébe való belépés megkönnyítése céljából f. évi február 1-től 28-ig bezárólag felvételre jelentkezőknek az alapszabályokban megállapított 3 frt bekebelezési díj elengedtetik. Felhívtnak tehát mindazok, kik az egylet rendes tagjai sorába belépni óhajtának, ez iránti ajánlataikat a fent kitűzött idő alatt az egylet elnökségéhez juttatni sziveskedjenek. A belépésre vonatkozó mindennemű tájékoztatást készséggel nyújt az egylet titkára az egylet hivatalos helyiségében (Piacz, Weisz Sándor-féle ház) naponta délután 6—7 óra közt, hol a belépési ajánlati ívek is díjmentesen kaphatók.

— **Egy párbajhős.** Biharmegyében, mint a H a z á n k írja, nagy feltűnést keltett annak idején M a n d e l Béla derecskei birtokos és K o m l ó s s y György párbaja, mely az utóbbi halálával végződött. Eskor lett híressé Mandel Béla, a kinek egy figyelemreméltóbb tulajdonsága volt — a nagy ereje. Összemészárota ellenfeleit, minden szabályt, vágást mellőzve csak leütötte az ellentél kardját s áldozatát összekaszabolta. Mint önkéntes. Boyer Ferenc kapitány alatt szolgált. Egyszer kihivatta a kapitányát, mert azt hallotta egy Feiler nevű barátjától, hogy a kapitány róla: „Az a Mandel semmire való ember“ nyilatkozott. A kapitány kiállott, de előbb kijelentette, hogy ő sértő dolgot nem mondott, Mandel a segédek előtt becsületszávara állította, hogy neki Feiler mondta el a kapitány sértő szavait. Megvittak s a kapitányt M a n d e l nyomorékká tette.

— Csak ezután fordult Feilerhez Mandel telvilágosításért. Ez megtagadta, hogy ő mondta volna el Mandel kihivatta Feilert is és jobbkarjára bénává tette. Mivel ő becsületére állította, hogy Feilertől hallotta a sértő kifejezéseket, ez pedig dezaválta őt, a tisztikar nem talalta méltónak a tiszti rangra s maradt közlegény. Később, civilkorában akarta helyreütni a hibát. Elküldte megbízottját Waldstüten János báró hadtestparancsnokhoz, hogy a debreczeni huszárezred tisztikarának diszkvalifikáló határozata tárgyában indítson új eljárást. Főindoka volt erre, hogy őt meg sem hallgatták s mégis elítélték. A hadtestparancsnok tisztelettel küldött ki, M a n d e l n e g y e l ö k e l ö d e b r e c z e n i p o l g á r t nevezett meg, a kik elhatározták, hogy a következő napon döntenek e dologban. — Össze is ültek, vártak. De Mandel nem jelent meg. Nem is látták többé. Csak ma tudta meg segédje, hogy hova tűnt. A napokban kapott Amerikából egy — eljegyzési kártyát. Mandel Béla tudatja vele, hogy egy gazdag gyáros leányát eljegyezte. Eddig szót a Hazánk közleménye. Mi pedig kompetens forrásból tudjuk, hogy M a n d e l Béla már másfél év óta nős, sőt egy éves kis gyermeke van már.

Táviratok.

A közoktatásügyi vita.

Budapest, február 1. (A D. E. ered. táv. Ér. d. u. 3 ó. 30 p.) A képviselőház ma kezdte tárgyalni a közoktatási budgetet részleteiben; sok felszólalás történt, azonban érdekesebb mozzanat nem fordult elő. A tárgyalást folytatják.

A japánok hódításai.

Budapest, február 1. (A Debr. Ell. ered. távirata. Érkezett d. u. 3 ó. 40 p.) Londonból érkezett táviratok szerint a japánok megölték 2000 kínait. Két napi oszrom után bevették Kna legerősebb kikötőjét Vai-Hai-Vait. Ez volt az utolsó

kinai hadi kikötő, mely a Pecsili öböl bejáratánál a Pekingbe vezető utat Port-Arthurral együtt védelmezte, s az utóbbinál is nagyobb erősség volt. A japánok előtt most már az ut Pekingig szabad.

A pofozkodó tábornok.

Budapest, február 1. (A D. E. ered. táv. Ér. d. u. 3 ó. 30 p.) Madridban Fuensos tábornok a marocói követet többször arczul ütötte. A tábornok ki közüdomás szerint kissé hóbortos, eszelős és emiatt idő előtt nyugdíjaztatott, azt mondja, hogy azért ütötte arczul a marocói követet, mert marocóiaktól megölt barátaiért akart bosszút állani. A tábornokot hadbírótság elé állították.

Az Elba gőzös elsüllyedése.

Budapest, febr. 1. (A D. E. er. táv. Ér. d. u. 3 ó. 30 p.) Kőlből érkezett távirat szerint az „Elba“ gőzös elsüllyedését okozó „Crathie“ hajó kapitánya nyilatkozik, hogy a szerencsétlenség megtörténte után 2 órával hagyta el az összeütközés helyét, mivel azt hitte, hogy az „Elba“ megsérült ugyan, de tovább mehetett és tovább ment. Láta az Elbahajón kitéve a kék lámpákat, melyek azt jelentik, hogy a veszély már elmúlt, erre ment tovább a „Crathie“.

Törvénykezés.

* **Elégítet a vizsgáló bírónak.** Dr. Kardos Samu helybeli ügyvéd s ját lapja a „Királyi Értesítő“ egyik múlt évi számában „Harcz a védelem szabadsága ellen“ czim alatt hevesen megtámadta Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró, a miért az, a czikk szerint Kardos Samu védelem jogát lábál tiporta. A közleményt írja egyenesen az igazságügyminiszter felé, melybe ajánlotta. Harsányit a helybeli ügyvédek védelmébe vették e támadás ellen s közülök huzonheten a helybeli lapokban nyilatkozatot tettek közzé, amelyben kijelentik hogy „tekintettel arra, hogy a leirt esetben a nyilvánosság terére lépésnek nem forgott fenn semmi szükség a vizsgálóbíró urnak nyilvános megtámadását: illő és korrekt eljárásnak nem tartjuk.“

Most pedig az igazságügyi miniszter is hozzászólt a jogász körökben annak idején nagy érdeklődést támasztott dologhoz. Harsányi Gusztáv ugyanis a „D. R. U.“ értesülése szerint következő levelet kapta:

„Tekintetes Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró urnak, Debreczen. A Lévy Mátyás elleni bünyvizsgálati ügyben 2441/1894. sz. a. önhöz intézett fölhívásomra adott nyilatkozatára hivatkozással értesitem vizsgálóbíró urat, mikép igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságára f. évi január h. 16-án 1161/895. I. h. sz. a. kelt kir. táblai elnök ur ő méltóságához intézett rendelete szerint, tekintettel a hozzá felterjesztett iratokból megállapított tényállásra, a dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd által b-nyújtott panasz-kérvény alapján Ö n e m s z e m b e n s e m m i i n t é z k d é s r e n e m t a l á l t a l a p o t, e l l e n b e n f e l h í v o t t r e n d e l e t e v e l e g y i d e j ü l e g f e l h í v t a a d e b r. k i r. f ő ü g y é s z t, h o g y d r. K a r d o s S a m u e z e l j á r á s á t, m i k é p p a n a s z á n a k a l a p j á u l s z o l g á o t é n y á l l á s t m i n d b e a d v á n y á b a n, m i n d h i r l a p i u t o n a v a l ó s á g n a k m e g n e m f e l l ö v i l á g í t á s b a n t ü n t e t t e f e l, — a z i l l e t é k e s f e g y e l m i b í r ó s á g e l b í r á l á s a a l á b o c s á s s a.“

Debreczen, 1895. január 28.

Igyártó Sándor.

kir. törvényszéki elnök.*

Heti szemle.

— Oktatásügy. —

Csuda késedelem a hét eseménye. Az országos tanítói árvaház igazgatójának kinevezése késik a kormányváltás és költségvetés-tárgyalások miatt; a gázbevezetést késlelteti a városi tanácsnak „meghatvannaposi” határozata a gázcsapáthelyezési javaslat előterjesztése tárgyában; a berendezés határidejét is megkellott hosszabbítani a szállításhoz Budapest és Debreczen való közúti közút felosztása folytán; a kertészeti végül visszakergette udvar- és kert egyengetési szándékával az újakezdéstől.

Késik a nőegylet tanítónője lemondásának indoklása vagy az egyesület által visszavonása is. Most, mikor a városi közigazgatási bizottság felhívja jelentése kiderítette, hogy több mint 3000 tanköteles nélküli a népiskolai oktatást, és a város késik új iskolák tömeges felállításával: legalább a meglévők fenntartása és fejlesztése nem kockáztatható; a nőegylet iskolája annál szükségesebb, mert a tanító-árva leányok egy része is ide járna ebbe a jól berendezett és kitűnően vezetett intézetbe.

Az ipariskolák elhelyezése is késlekedik. Hallottunk ugyan a városi hatóság bölcs szándékáról egyik kaszárnyapüspöletének a célra átengedése iránt, de fogantatásának volna a sűrűs, mert az építőiparosok iskoláépület nélkül szűkölködnek. Az iparos segédek szakrajztanfolyama pedig a városi állandó seccoly késedelmét szüli, a mi nélkül az állam által biztosított 500 frt. évenkénti segély sem fedezi a fölötté bsznos és lelkesen főlkaroit szaküzzet szükségletét.

A közoktatási kormány nemcsak ez 500 frt hozzájárulást ajánlotta kötelezetlenül meg a város javára, de szintén kötelezetlenül visszaváltotta azon évak óta törvénytörten megvont 1000 frt. segélyt is, melylyel az iparos-tanoncz iskolák tovább fejlesztését támogatja, azon feltételhez kötötten, hogy a város goodoskodjék intézetének állandó elhelyezéséről. Tehát a kormány ugyanazt sürgeti amit az iparoskör és az ipariskolai bizottság kér: bizton hisszük, hogy ekként már nem késik tovább a fontos ügy végleges rendezése.

*

Elkéstek a képviselőink is, a közoktatási általános vitában nem képviselték kellőleg a debreczeni egyetemet. Annál szorgosabban gondozza a „Debreczeni Protestáns Lap” ezt a kérdést. Legutóbbi számának két fulminans cikkében is védve úgy Debreczennek, mint a protestantizmusnak az egyetemhez való jogosultságát. Dr. Öreg János és Csínke István cikkei érthetőleg elátérbe állított felekezetiápiük mellett is méltók a közfigyelemre és megszívlelésre. Öreg cikksorozatának befejeztekor lapunk tüzetesen foglalkozand úgy ezzel, mint Berzeviczy Albert röpiratának a debreczeni egyetemre vonatkozó részével és álláspontunk kifejtésével.

*

Mig így csak „hozzászólások” folynak az egyetem kérdésében, hozzáfogott Debreczen társas élete magához az alkotás termékeny munkájához. „Pénz kell? Összehozzuk!” — mondják lelkes nőink, — így biztosítják az egyetemnek felállítását éppen akkor, mikor Wlassics dr. miniszter felajánlotta a magyar nőknak egy az egyetem padjait, mint (avallér ember) az egyetemi katedrákat. Jó nyomon járunk: ha a hölgyek veszik kezükbe az egyetem alapítását, már annyi mintha lát-nám Baczoni dr.-t a „rector magnificus” csodálatos díszegyenruhájában Mig ez az öltöny el készülné, ölti az asszonyt színes szálait az egyetemi hangversenynek. Soha oly pazar színgazdagságot! oly gazdag lesz a két estére szánt műkedvelő-előadás, hogy már kezdik emlegetni a „három a magyart”

Kossuth szobra.

A Kossuth-szobor bizottsághoz újabbam a következő adakozások folytak be.

Rickl Antal 5 frt. Strázy Lajos és Balog János gyűjtése: Özv. Nagy Bálintné 1 frt. Szathmári Ferencz 50 kr. Jóna Mihály 50 kr. Szolnoki Lajos 40 kr. Valaki 50 kr. Bagaméri

István 30 kr. Özv. Nyiró Jánosné 50 kr. Piros József 30 kr. Fenyő András 20 kr. Mihály József 50 kr. Csire József 50 kr. Erdei Pál 10 kr. Bartha Mihályné 50 kr. Kovács Dániel 50 kr. Vitriings Sándor 20 kr. Juhász József 30 kr. Szökés Gábor 50 kr. Balogh István 2 frt. Kálmán András 50 kr. Összesen 10 frt.

Papp Péter itaotit a 216. sz. gy. ivén: Csobán István 10 kr. Sebők Lajos 25 kr. Szathmári Károly 10 kr. Nagy Béla 5 kr. Nagy Károly 10 kr. Végh János 10 kr. Széll István 8 kr. Dudás Sándor 5 kr. Szilágyi Sándor 10 kr. Szabó Lajos 10 kr. Sarkadi József 5 kr. Császár István 5 kr. László János 3 kr. Burai Miklós 3 kr. Tömösvári Ferencz 1 kr. Pipó Ferencz 5 kr. Kardos András 3 kr. Gyenge András 3 kr. Nagy Imre 10 kr. Kiss József 2 kr. Varga János 10 kr. Győri János 2 kr. Tóth Lajos 4 kr. Fehérvári Béla 10 kr. Porcsin Sándor 3 kr. Gácsadi János 20 kr. Vímányi István 5 kr. Juhász Sándor 3 kr. Kiss Sándor 5 krajczár, Csáki Ferencz 10 krajczár, Tokaji József 2 krajczár, Pirocska József, Csanak Sándor 10—10 krajczár, Dull Sándor 3 krajczár, József 50 kr. Bujáki Gáborné 50 kr. Pisák Károlyné 6 kr. Szilágyi János 60 kr. Végh Jánosné 1 frt. Dancsi István 20 kr. Özv. Juhász Jánosné 50 kr. Kegyes István 20 kr. Uszós István 50 kr. Jámbor Jánosné 1 frt. Kecskés István 50 kr. Faragó Mihály 30 kr. Székely József 20 kr. Székely Mihályné 25 kr. Tóth Juliánna 20 kr. Flezsár Sámuel 10 kr. Falk Ármín 1 frt. összesen 8 frt 41 kr.

Rickl Antal gyűjtése: Pávai Lajos 20 kr. Bobrács család 30 kr. Gorgyán András 10 kr. Utisz Márton 10 kt. Szarvas Ferencz 10 kr. Bugjó Imre 10 kr. Ócska János 10 kr. Kerekes Miklós 10 kr. Somogyi János 10 kr. Juhász János 5 kr., Juhász Sándor 5 kr., Molnár György 3 kr., Kecskés Ferencz 10 kr., Pozsár László 10 kr., Faragó József 2 kr., László József 2 kr., Kerékgyártó József 2 kr., Albi Gusztáv 2 kr., Barta István 5 kr., Horváth József 1 kr., Léna István 4 kr., Pétermann István 4 kr., Nagy Imre 2 kr., Széll Géza 4 kr., Czimer József 10 kr., Barta Gyula 4 kr., Szentpéteri Mihály 4 kr., Szilágyi Ferencz 5 kr., Pipó Sándor 5 kr., összesen 3 frt 22 kr.

Droppa Emil és Falk Ármín gyűjtése: Galkó János 10 kr., Király Mihály 30 kr., Király János 20 kr., Oláh András 20 kr., Höflinger Veres János 10 kr., Holló András 10 kr. Összesen 1 frt. 40 kr.

Kovács János és Simon István gyűjtése a 30-ik számú gyűjtőiben: Szöke János 1 frt. Kovács János 1 frt. Kohn Lajos 50 kr. Simon István 1 frt. Özv. Kovács Jánosné 20 kr. Kovács László 10 kr. Kovács Margit 10 kr. Kovács Janika 10 kr. Jovir Erzsébet 10 kr. Kerekes Imre 50 kr. Mezes Mihály 20 kr. Pál Lajos 50 kr., Pál Ferencz 50 kr., Horváth Mihály 20 kr., Csanak Izidor 1 frt. Kovács Ferencz 50 kr., Pósalaki Dániel 20 kr., Özvegy Vida Bálintné 50 kr., Banyai Lajos 10 kr., Kovács Mihály 20 kr., Monori István 15 kr., Ibrányi István 40 kr., Szilágyi Bálint 30 kr. Kátai Imre 20 kr. Horovitz Bertalan 20 kr. Összesen 11 frt 45 kr.

Mulatok . . .

Ott ülök a fölterített asztalnál. A cigányok épp most huztak el a lami szomorú nőt, melankolikus akkordjai még fülemben csengenek, majd megszűnik az akkordok vizhangja és én semmit mondó, melázó tekintettel bámulok a levegőbe. Egyszerre elfelejtem, hogy én most társaságban vagyok: mu atok. A mulató cimborák arca s az előttem álló poharak és tányérok körvonalai elmosódnak szemem előtt. Nem látom már a primás hegedűjét, a mint azt gazdája a következő darabhoz próbálgatja, a föl szolgáló pinczért sem veszem észre, ki ujonan tált étellel kínál. De hallani sem hallok semmit, távolból jövő értelm-tlen mormolásnak tűnik föl társaim vidám beszélgetése, csak sejtteni vélem, hogy a cigányok valami vig nótára zendítettek rá, úgy vagyok a körültem szárnyaló hangokkal, mint az óraketyegéssel, halgatom, hallgatom, míg betelik velem a fülem és nem hallom többé.

Most is betelt már minden érzékem. Éhségem megszűnt: jóllaktam; szomjám elmúlt: torkig vagyok az itallal; szemem kifáradt a nézésbe, fül-m kimerült a hangoktól. Nem vagyok képes sem ételt, sem italt, sem színt, sem hangot befogadni.

Mig ezeket gondo om vagy csak ösztön-szerűleg érzem, hirtelen pohárcsengés ráz fel merengésemből, valaki poharamhoz üti a magáét és durva hangon kiáltja:

— Igyál pajtás, ne álmodozz!

Igazad van barátom — gondolom magamban — mulatni jöttem ide, nem filozofálni. Igyunk tehát — ajkamhoz emelem poharamat, de alig érintem hozzá, undorodva teszem vissza az asztalra. Milyen keserű!

Nem tehetek róla, nem tudok mulatni! Idegennek érzem magamat itten. Nem bírom megérteni mulató barátaim jókedvét: esznek mikor nem éhesek, isznak mikor nem szomjasak, muzsikálnak, bár rég betelhettek a zenével. A vademberek telhetetlenségét látom bennük, mely nem bír betelni az élvezetekkel. Józsanáguk megszűnt, nem az ész kormányozza őket, hanem a szenvedélyek.

Ni ott valamelyik mulató fölborított egy üveg drága pezsgőt! Mily kár érte, ha senki sem sajnálja, legalább én sajnálom meg, pedig az, ki feldöntötte, más alkalommal hetekig sajnálkozna, ha annyi pénzt elvesztene, mennyibe az került. De ilyenkor ki bánja azt? Elpocsékolni annyit, a mennyit csak lehet, az most a főczél s ez a mértéktelen dobzódás a mi mulatáságunk.

Bocsássatok meg, kedves mulató társaim, hogy nem mulatok veletek, ha folyton arra gondolok, mennyit kell majd nektek és családotoknak nélkülözni, hogy helyre üthessétek a mértéktelen költekezést! Engedjétek meg, nem eszem, nem iszom többet, mert félek, megrontom gyomromat! Ti persze most mindegyre nem gondoltok!

És mégis, úgy irigyellek titeket, úgy szeretném lerázni magamról ezt a nyugodt józanságot, mely nem hagy mulatni. Szeretnék én is szenvedélyekkel bírn, vágyakkal, hogy legyen mit kielég tenem. Tízszüksük le trónjáról a józan ész, hadd uralkodjanak a szenvedélyek. De mit csinálnak, ha nem a l m domban?!

Oly idegen vagyok köztetek; magánosságra szomjazom, hogy ne legyen senki, kitől idegennek kelljen magamat éreznem. — Felállok helyemről s a cigányok előtt haladok el, halom, mint osztokodnak a begyült pénzem.

Tehát mégsem vagy az egyedüli józan ember! Nincs okod, barátom, idegenül érezned magadat! Ime, ezeket sem ragadja el a szenvedély, ezek sem kívánnak mulatni s a pénz értékéről sem feledkeznek úgy meg, nem úgy, mint mulató társaid. Halgasd csak őket, mint vitatják meg, melyik ur ad legtöbbet, melyiknek érdemes a fülébe huzni. Nem állsz magadra, barátom, ha nem e égve meg e díszes művészársasággal, akadhatasz más társra is, csak körül kell nézned.

Ne légy válogató! Lásd azok a pinczerek, kik az ajtóban és az előszobában állanak, szintén eivtársaid, megtestesülései a te filozófiádnak. Ezeknek sincsnek szenvedélyeik, nem telhetetlenek, megelégednek az ételmaradékokkal s örülnek, ha valamelyik vendég szivarral kínálja őket.

De még sem tartozom a mulatság e nézői közé, inkább számítom magamat a mulató-társaság soraiba! Mig én ártatlanul bolond módra filozofálok a boros poharak között, sajnálkozva magamon és a mulatókon, — ok ugyancsak e mulatók könnyelműségét igyekeznek kiaknázni. Mily készséggel várnak a parancsra, mily örömmest hozák az italokat, pedig a ig hiszem, hogy csak emberbaráti szeretet késztetné őket a mulatság előmozdításra. Nem, a mulatság nézői filozof emberek, gyakorlati filozofok üznek, mely sokkal jobban jövedelmez a tiednél: tudják, hogy vannak az embereknek szenvedélyeik és könnyelmi pillanataik, ki kell ezeket használni, teljes mértékben a saját zsebük javára. Értenek is hozzá. Nézd azt a cigányt, kit előbb élvezettel hallgatál és — ő naiv lélek! — azt hitted csupán művészi kedvtelésből játszik, nézd, miként viz-galja játszás közben is

hallgatója ábrázatján a hatást, hogy aztán a kellő pihantat ragadja meg a tényezőzésre.

Rut haszonlesés uralkodik itt s rám nézve visszataszító látvány ez a lakoma: egyik csoport igyekszik azt kihasználni. S ez utóbbiak nagyon okosan cselekednek, még megróni sem tudom őket. Az egész világ a mások könnyelműségén élőködik, miért lennének ők kivételek? S a diszes mulató társaság nem abból él e egész életen át, hogy a mások könnyelműségét használja ki?! Ily, hogy velük is ugyanaz történjék, mit ők tesznek másokkal. Nem fogok többé azoi sem csodálkozni ha a mulatság józan nézőit valamikor dorbézolni látom. Az élet következetes és emellett a változatosságról is gondoskodik. Ha most ők élelmeskednek másokon, helyes, hogy mások is élelmeskedjenek rajtuk.

Az egész világ két osztályból áll: egyszer az egyik használja a másik könnyelműségét és szenvedélyeit, másszor a másik.

Most kezdem érteni, miért nem érzem én itt otthonosan magamat; nem üzérkedem a másik szenvedélyeire, így nem érdemlem meg, hogy az enyémre üzérkedjenek.

Menjünk is haza, barátom: nem való vagy te ide. Az olyan emberek, kiknek nincsenek szenvedélyeik, mit kihasználjanak, sem nem zsákmányolják ki a másokét, nagyon ritkák s nagyon rossz mulatók és így nem érnek semmit.

Lengyel Sándor.

Ideálok.

— 14 levél. —
— Irta: Farkas Imre. —
Folytatás.

II. Február.

Gizike levele.

Kedves L-nkém

Elmult a január, a januárral elmult az én januári ideálom is. Az volt az oka elmulásának, hogy az utóbbi időkben borzasztóan banalis bókákat kezdett mondani.

...Az új ideállommal Lenkeynél ösmerkedtem meg. Ott sétáltam Lenkey Vilmával a házuk mögött lévő kis kertben, egy-zerre a szomszédban egyhangú darázs ütötte meg a fületem. Hasonlított a szélmalom kelepeléséhez vagy egy egy érettségire készülő jogász legvégző perczre halasztott magolásokhoz

A kerítésen ezalatt csodálatos változások mentek keresztül. Egyik deszkát a másik után vigyázva kiemelte valaki, azután az így támadt nyílason egy alak bujt ki, az alak a legnagyobb nyugalommal visszahelyezte a deszkát, azután pedig hihetetlen lebegő járással felénk tart...

Szemügyre vettem. A nadrágja volt legálább is olyan bő, mint egy jukker leány szoknyája. Lakcipő villogott a lábán, világos keztyűs kezében pedig egy bibliaformájú könyvet tartott, a melyről vastag tetűkkel feketellett le ez a szó: Egyházjog.

Odalépett hozzánk, Vilma pedig bemutatta.

— Arasz Gyula.

...Természetesen meghajtotta magát. De milyen meghajtás volt ez. Volt benne valami kecsesség. Mert én a bemutatásnál kiömeritem az embereimet. A ki félszeg mozdulatot tesz az ostoba. A harmadik fokozat pedig az olyan fesztelen, kadves meghajtás, mint az Arasz Gyuláé.

Meghajtott: tehát magát pedig hogy valamit mondjon, azt kérdezte Vilmától:

— Itthon a bátyja?

— Nincs... elment vizsgázn.

— Ezek a szavak mintha fájón érte ték volna a lelket, mert bus komoran lecsüggesztette a fejét és szemrehányó pillantással nézte végig a vaskos egyházjogot.

(Mérey Emil már nem tudna ilyen szépen nézni. Most mikor az első kolloguigijumon megbukott, megvető képmozdulattal szünte a kinevetlenséggei határos szantelenéggel mondta:

— Ejh, itt nem érnek semmit a tanárok,

mindegyiken a papucs uralkodik, bejh csak jöhetnék valami jó mulató helyen velük össze, mindet asztal alá innám.)

(Ugy látszik, hogy Emil a legirtózatossabb, gyalázzal egybekötött, legrettentőbb bosszúállást az asztal alá ivásban találja.)

Mikor Arasz Gyula lecsüggesztette a fejét egy kissé oldalvást fordultam és megfigyeltem az arcát. Erőssen emlékeztem valamire, ...ah, tudom, a Betty néni szobájában van egy kép, ezzel a főírással: még te is fiam Brutus? Ez a kép a Julius Caezar meggyilkolását ábrázolja. Erőssen hasonlít ehez a Caezar képhez s valóban az arcán ugyanazok a fájdalmas szemrehányó vonások ültek, a mikor az egyházjogot nézte.

De csakhamar kiderült az arca, — beszélgetni kezdünk. Szóltuk, szapultuk a város minden számba vehető egyéniségét és Arasz Gyula annyi finomsággal, annyi szeretetreméltó maliciával tette, hogy mindjárt felavattam februári ideállomám.

(Bármennyire szerelmes vagyok jelenleg Arasz Gyulába, mégis szándékosan ígasztottam neve elé ezt a jelzót hogy: „februári” mert érzem, hogy ez az érzelem legfőbb egy hónapig tarthat.)

Este, mikor az új ideálom elment, Vilma fölolvasta a napójából Arasz Gyulára nézve a következő részletet:

„Érdekes, hogy Gyula, ha nagy a sár, okvetetlenül lakezipőt húz kalucsni nélkül, ha pedig száraz az idő lakezipőt kalucsnaival. Télen pedig egy narancssárga cipő van a lábán.

Nyáron, mikor világos ruha a divat, mindenesetre sötétké ruha van rajta. Télen pedig a ruhája színe a viszonyokhoz alkalmazkodik, ugyanis nagyon hasonlít a piszkos hóhoz.

Nyakkendő és kalap dolgában a legfigyelemre méltóbb változatosságot tanusít. Minden nap más, más, szeszélyesebbnél szeszélyesebb alakú nyakkendő van magas gallérai alatt... emellett pedig kitűnően zongorázik, a tavalyi jogászbálra csinált is egy jó csárdást.

Hát nem elég ennyi jó tulajdonság hogy ideállomám tegyem?!

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

(A debreceni „Közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1895. február 1-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	125.—	125.50
" vasúti beruázási kötvény 4 1/2%	—	128.50	129.—
" koronajárdék 4%	—	99.—	99.50
" regále váltású kötvény 4 1/2%	—	101.—	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	125.50	126.—
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	100.50	101.—
Tiszaszegedi 4%-os nyerevény-sorsjegy	145.—	—	146.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	504.—	504.50
Osztrák hitelbank részvény	—	413.80	415.—
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	135.50	—	137.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzőlogbank 4%-os sorsjegy	128.—	129.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	11.75	12.25
Osztrák " " "	18.—	18.50
Olasz " " "	12.50	13.—
Brazilika sorsjegy	8.75	9.25
Jo-sziv " " "	3.10	3.40

Pénzümek:

Cs. és kir. arany	—	5.78	5.80
20 márkos arany	—	12.15	12.19
10 frankos arany	—	9.84	9.88
1 krajczár	—	13.38	13.45

Budapesti árú-tőzsde.

Győző és Balog gabona-biztosítási Zsolt (Sádoi u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére.

Budapest, január 31.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet. Buzát ma mérésékeltlen kínáltak a vételkedv szintén mérsékelt volt, s az

irányzat csendeslett. Elkelt 15.000 mm változatlan árákon.

Eiadások:

Tiszavidéki 300-81 mm. 6.87 1/2 frt. 100-81 6.82 1/2 frt. 100-81 mm. 6.85 frt.

3 havi időre készpénzfizetés mellett.

Zab 5.95-6.25 frt.

Határidő-üzlet. Amerikából szilárd árfolyamokat jelentettek daczára ennek nálunk változatlanul indult az üzlet buzában, s gyenge üzlet mellett úgy zárult is. Tengeri szintén változatlanul indult, s csak zárlat felé lanyhult meg 1-2 krral tekintettel az igen gyenge vásárlási kedvre. Zab és rozs csakéy üzlet mellett lanyhák.

Zárlat 1 óra:

Buza márcz. ápr. ra 1895	6.57-6.58
" szept.-okt. 1895	6.61-6.93
Rozs márcz.-ápr. ra 1895	5.51-5.53
Tengeri máj.-júna 1895	6.24-6.26
Zab márcz.-ápr. ra 1895	6.02-6.03
Repeze aug.-szept. 1895	10.65-10.75

Zárlat 4 óra:

Buza szept.-okt 1894	6.57-6.58
" szept.-okt 1895	6.91-6.93
Rozs márcz.-ápr. ra 1895	5.50-5.52
Tengeri máj.-júna 1895	6.21-6.23
Zab márcz.-ápr. ra 1895	6.02-6.03
Repeze aug.-szeptre 1894	10.65-10.70

Időjárás: borult,

Kőbányai sertés vásár.

Január hó 30. Híott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint, 400 klgamm felüli sulyban) 41-42 krig. Öreg közép (páronkint) 300-400 kilogramm sulyban 41-42 krig. — Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 43-44 krig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm sulyban 43-44 1/2 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klgm. terjedő sulyban 43 1/2 krtól 44 1/2 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli sulyban) 42-43. krig. Közép (páronkint 220-280 klg. terjed. sulyban) 42-43 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő sulyban) 43 krtól 43 1/2 krig.

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 96 sz. Páros bérlet.

Szombaton 1895 február hó 2-án

Páros bérletben.

Paraszt-becsület.

(Cavalleria rusticana.)

Melodráma Irta: Targioni-Tozzetti és Mascagni. Zenéjét szerzette: Mascagni Péter. A jelenetek Püspöki Imre színházi törhatáros felügyelete alatt készültek. A díszletet testette: H-llvig Albrecht színházi festő. (Rendező: Tiszai D.)

EZT MEGELŐZI:

Huszar-szerelem.

Vizjitek 2 felvonásban. Irta: Murai Károly. (Rendező: Bács.)

Vasárnap. 1895. február 3-án.

Paratlan bérletben:

Felhő Klári.

Népszimű. Irta: Rátkai L.

Kiadó és lapnyeljedonos:

„Oskonai” nyomda és kiadó r.

Felölös szerkesztő: Eötvös K. Lajos

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

Képviselő.

Kerestetik egy igen előkelő és szállító képes Portland ement gyár részére Debreczen és vidékére azonnal egy **képviselő.** — Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

A mosás napja megszűnt félelmes nap lenni!

A szabadékozott Szerecsen-szappan

A szabadékozott Szerecsen-szappan

A szabadékozott Szerecsen-szappan

A szabadékozott Szerecsen-szappan

A szabadékozott Szerecsen-szappan

Kapható minden nagyobb fűszer és anyagkereskedésben (konzum-üzletben.)
Főraktár: BÉCS, I., RENNINGSSE 6.

használatát folytán 10 darab fehérneműt fél nap alatt kifogástalanul szép tisztára moshatunk.
használatát folytán a fehérnemű kétszer annyi ideig jó karban marad, mint bármely más szappan alkalmazásánál.
alkalmazásánál a fehérnemű csak egyszer kell mosni, nem pedig háromszor, mint a más fajta szappanokkal.
alkalmazásánál nem kell többé h-fék segítségével mosni, vagy pedig az annyi ártalmas fehérítő port alkalmazni.
alkalmazásánál megtakarítunk időt fűtő anyagot és munkacserét. **Kezeskedünk a szappantökélete tartalmatlanságáért!**

1505 szám
1894. v. k

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 22976/1894. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Szűcs István és neje debreczeni lakosok részére Jablonczay Kálmán, debreczeni lakostól 300 frt tőke, ennek 1894. évi január hó 20-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 80 frt 12 kr. perköltség erejéig 1894. évi október hó 26 án bíróság lefoglalt és 640 frtra becsült szarvasmarhákból álló ingóságok **1895. évi február hó 9-én délelőtti 9 órakor** kezdetét veendő és az ujosztású földön, az aligálló mellett megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1895. évi január 24.
Török Péter
bírói kiküldött.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertára,

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A. „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL.“

Vértisztító labacsok, ezelőtt általános labacsok

neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labacsok általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszertől készlet nem volt található. minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: Számtalan orvos által ezen labacsok háziszertül ajánlatnak és ajánlattal betegségeknek. Vértisztító tulajdonságánál fogva kitűnő hatású vannak, mint epe-zavarok, májhajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltelenség s hasonló fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labacsok oly könnyen hatnak, hogy a legveszélyesebb és abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó csekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébbeknek is legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk inteztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, kik ezen labacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatatlan vértisztító labacsáiból utánvéttel. Fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet labacsai csodálatosságáért.
Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887 szeptember 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom; Én gyermekágyban meghűltem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt ha az ön csodálatra méltó labacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labacsok engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgálhatnak Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887 november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkóróságban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labacsáiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889 márczius 27.

Tekintetes ur! Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labacsáiból El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labacsok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1888. október 8

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labacsáiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadaltam. Ezen labacsok nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labacsok csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „**Arany bírodalmi almához**“ ozimzett gyógyszerárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók **Török József gyógyszerárban, Budapestben.**

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labacsok a legkülönbözőbb nevek és alklok alatt utánoztatnak; ennek következtében kériük csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Mia-Poko, kitűnő szer fejhasogatás, fogfájás és csúzos fájdalmak ellen stb. gyors és biztos hatású leggyors szer, minden közsvényes és csúzos bajok, u. m.: gerincz-agy bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás főfájás, fülzaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns n. kiállított nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Stuedel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacsz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer ön kipróbálva. Egy tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fog-balsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általános ismert kitűnő háziszert, hurut rekedés, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszenczia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszert. Egy üvegecskével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrioh A. W.-től. Kitűnő háziszert és rossz emésztés minden következményei u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhégv, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam egy üveg 50 kr. egy kis üveg 12 kr. Ezen por megszünteti a lábizzadást s

Por a lábizzadás ellen. az által képződő kellemetlen szagot, éppen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam kitűnő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer. gyomor-hurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál 1 csomag 1 frt.

Bernhard féle Alpezi fű nedv Bernhard W. O-tól Bregenzben. Egész palaczk f. 2.60 fél f. 1.40 negyed 70 kr.

Ezen itt felsoroltk szítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem lévők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzösszeg előre küldetik: nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.